

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne kierunki w antropologii (Wykład), PG_00176676						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Tarzycjusz Buliński				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z elementami głównych teorii i kierunków współczesnej antropologii. Prócz nabycia wiedzy student nabywa umiejętności aplikowania konkretnych koncepcji antropologicznych do analizy współczesnej rzeczywistości kulturowej i rozumie zalety poznawcze tych koncepcji w porównaniu z interpretacją potoczną, ale rozumie również odmienną perspektywę antropologiczną od innych ujęć obecnych w naukach społecznych, w tym od ujęcia socjologicznego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_U07] Potrafi analizować zaproponowane rozwiązania konkretnego problemu z dziedziny socjologii i podejmuje decyzje co do odpowiednich rozstrzygnięć.	Potrafi analizować zaproponowane rozwiązania konkretnego problemu z dziedziny antropologii.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[SOCL3_U02] Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów antropologii współczesnej.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_U01] Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu antropologii współczesnej.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W09] Zna i rozumie różne poglądy na temat życia społecznego oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym oraz orientuje się w ich historycznej ewolucji.	Zna i rozumie różne poglądy na temat życia społecznego obecne we współczesnej antropologii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W07] Ma zaawansowaną wiedzę o etycznych i obyczajowych normach życia społecznego oraz o normach prawnych i organizacyjnych regulujących życie społeczne, zna i rozumie procesy ich wprowadzania i zmian.	Ma zaawansowaną wiedzę o etycznych i obyczajowych normach życia społecznego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W01] Ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk i wiedzy potocznej, potrafi określić specyfikę socjologii jako nauki w odniesieniu do jej historii, funkcji, przedmiotu i zadań, potrafi wyróżnić obszary tematyczne socjologii wspólne z innymi dyscyplinami nauk społecznych i zna różne podejścia teoretyczno-metodologiczne w socjologii	Ma zaawansowaną wiedzę o najważniejszych trendach we współczesnej antropologii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W08] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SOCL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne, zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych w środowisku lokalnym, regionalnym, obszarze kultury narodowej i wymiany globalnej.	Ma zaawansowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne, zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	1. Klasyczne teorie antropologiczne: ewolucjonizm, dyfuzjonizm, psychokulturalizm, funkcjonalizm, strukturalizm 2. Antropologia wobec globalizacji 3. Strukturalizm Claude'a Lévi-Straussa 4. Antropologia strukturalno-historyczna Marshalla Sahlinsa 5. Relatywizm i racjonalność 6. Teoria postkolonialna 7. Antropologia feministyczna 8. Antropologia postmodernistyczna 9. Antropologia interpretatywna i refleksyjna Clifforda Geertza 10. Antropologia symboliczna Victora Turnera 11. Antropologia dynamicznych struktur Mary Douglas 12. Antropologia stosowana 13. Podsumowanie materiału		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Skuteczny wybór specjalności Antropologia i Socjologia Kultury Awans na piąty semestr studiów. Aby zaliczyć wykład, student musi najpierw zaliczyć zajęcia.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin pisemny	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Literatura podstawowa: podręczniki: A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006 R. Deliege, Historia antropologii. Szkoły, autorzy, teorie, Warszawa: Oficyna Naukowa, 2011. artykuły/krótkie teksty: J. Clifford, Praktyki przestrzenne: badania terenowe, podróże i praktyki dyscyplinujące w antropologii [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Kontynuacje, Warszawa: PWN, 2006, ss. 117-145. C. Geertz, Głęboka gra, [w:] tenże, Interpretacja kultur, Kraków: WUJ, 2005. H. L. Moore, Płeć kulturowa i status wyjaśnienie sytuacji kobiet, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss.309-339. M. Sahlins, Inne czasy, inne zwyczaje. Antropologia historii, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, s. 117-145.	

Uzupełniająca lista lektur	Literatura uzupełniająca:
	1
	A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss. 31-58.
	R. Deliege, Historia antropologii. Szkoły, autorzy, teorie, Warszawa: Oficyna Naukowa, 2011.
	2
	J. Clifford, Praktyki przestrzenne: badania terenowe, podróże i praktyki dyscyplinujące w antropologii [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Kontynuacje, Warszawa: PWN, 2006, ss. 117-145.
	W. J. Burszta, Globalizacja i nowa lokalność, [w:] tenże, Antropologia kultury, Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka, 1998, ss.157 do końca rozdz.
	3
	A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss.170-189.
	4
	A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss. 142-144.
	M. Sahlins, Inne czasy, inne zwyczaje. Antropologia historii, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss. 117-145.
	M. Sahlins, Pierwotne społeczeństwo dobrobytu, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss. 275-306.
	5
	A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss. 146-161.
	M. E. Spiro, Relatywizm kulturowy i przyszłość antropologii kulturowej [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss. 27-53.
	S. J. Tambiah, Racjonalność, relatywizm, przekład a niewspółmierność kultur [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss. 54-86.

	6 A. Loomba, Kolonializm-postkolonializm, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2011. 7 A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss. 198-204. H. L. Moore, Płeć kulturowa i status wyjaśnienie sytuacji kobiet, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss.309-339. 8 A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss. 226-238. J. Clifford, Kłopoty z kulturą, Warszawa 2000. Amerykańska antropologia postmodernistyczna, M. Buchowski (red.), Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Kultury, 1999. M. Lubaś, Rozum i etnografia. Przyczynek do krytyki antropologii postmodernistycznej, Kraków: Nomos, 2003. 9 A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss.213-221. H. Cervinkowa, Trzydzieści lat po fakcie, [w:] D. Wolska, M. Brocki (red.), Clifford Geertz, Kraków: WUJ, 2003 C. Geertz, Dzieło i życie. Antropolog jako autor, Warszawa: Wydawnictwo KR, 2000. Z. Pucek, Clifford Geertz i antropologiczny Zeitgeist, [w:] C. Geertz, Zastane światło, Kraków: Universitas, 2003. C. Geertz, Głęboka gra, [w:] tenże, Interpretacja kultur, Kraków: WUJ, 2005. C. Geertz, Opis gęsty: w poszukiwaniu interpretatywnej teorii kultury, [w:] tenże, Interpretacja kultur, Kraków: WUJ, 2005. lub: C. Geertz, Opis gęsty w stronę interpretatywnej teorii kultury, [w:] M. Kempny, E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii
--	--

	antropologicznej, Warszawa: PWN, 2005, ss. 35-58.
10	V. Turner, Gry społeczne, pola i metafory, Kraków: WUJ, 2005 V. Turner, Las symboli. Aspekty rytuałów ludu Ndembu, Kraków: Nomos2006. A. Szyjewski, Człowiek w drodze dożycia sakralnego; Sacrum, rytuał i symbol w koncepcji Victora Turnera, [w:] V. Turner, Las symboli. Aspekty rytuałów ludu Ndembu, Kraków: Nomos2006. M. Deflem, Rytuał, antystruktura i religia czyli Victora Turnera procesualna analiza symboli, Konteksty, 2002, nr 1-2. M. Kafar, Rozważania o antropologii Victora Wittera Turner, Lud, 2002, t. 86.
11	M. Douglas, Ukryte znaczenia. Wybrane szkice antropologiczne, Kęty, Wydawnictwo Marek Derewecki, 2007. M. Douglas, Czystość i zmaza, Warszawa: PIW, 2007. A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006, ss. 207-211. J. Tokarska-Bakir, Energia odpadków, [w:] M. Douglas, Czystość i zmaza, Warszawa: PIW, 2007, ss. 9-25
12	Antropologia stosowana, 2013, red. M. Ząbek, Warszawa: IEIAK UW i MCDMM UKSW.
13	A. Barnard, Antropologia, Warszawa: PIW, 2006 F. Barth i in., Antropologia. Jedna dyscyplina, cztery tradycje, Kraków, WUJ, 2007

		R. Deliege, Historia antropologii. Szkoły, autorzy, teorie, Warszawa: Oficyna Naukowa, 2011. A. Kuper, Kultura. Model antropologiczny, Kraków: WUJ, 2005
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.